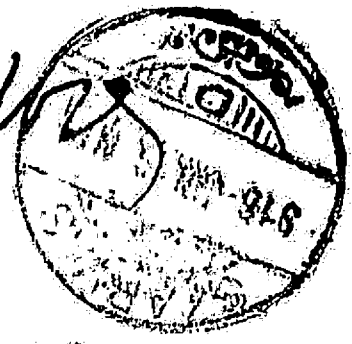

Szol. G. J. J. J.

SZARVASI VIDEKE

SZERKESZTŐSÉG:

Belicey-út 9 szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratot a szerkesztőség nem ad vissza. Nyilvántartásban egy sor közlési díja 50 f.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: KRECSMÁRIK ENDRE

KIADÓHIVATAL:

Belicey-út 9 szám, hová az előfizetők és a hirdetői pénzek küldendők. Előfizetés: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. Egyenlet 20 f.

Egyházi élet.

(folytatás)

A hősi halált halt hívek emlékének megőrzésével kapcsolatban elnök ama indítványa, hogy a reformáció 400 éves évfordulójára árvalház létesíttessék elfogadtatott és a gazdasági bizottsághoz utasított. Haviár Dániel második indítványa szerint a nemzeti ünnepeknek, márc. 15. és okt. 6-ának isteni tisztelettel több év előtt elhatározott megtartását elhanyagolták, az 1915. évben az istentiszteletek rendjébe sem vétetett fel, ami pedig a nemzeti érzés és kegyelet némi elhomályosítása, mondja ki tehát az egyházközségi tanács, hogy e hazafias ünnepek az istentiszteletek sorrendjébe felveendők és megtartandók. Az indítvány elfogadtatott azon elnöki megjegyzés után, hogy az tervbe volt véve. Harmadik indítványa volt, híveinknek hiteles adat alapján tudomásul jutott jótékonyági célra tett adományai a templomi szószékről közhírré teendők. Erre az indítványra okot az szolgáltatott, hogy az év folyamán az egyházközség gondnok, Komár György nagylelkű jóakarattal a „Vörös Kereszt Egylet” helyi fiókjá vezetésének egyik tagjánál, aki esetleg kir. közjegyző, ezer koronát tett le, 700 koronát a helyi fiók, 300 koronát „Török Félhold” egyesület javára.

Ezen adományról a kir. közjegyző hivatalos átiratban értesítette az igazgató-lelkészi hivatalt, kérve e nemeslelkű adományt a szószékről is meghirdetni. Ezen átiratra a lelkészi hivatal azzal válaszolt, hogy a kérelmet nem teljesítheti, mivel szószékről csak azokat az adományokat hirdetik ki melyek a lelkészi hivatalok útján folynak be. Az indítványhoz többben hozzászóltak. Bartos Pál a napirendre való térést ajánlotta, bár úgy vélte, hogy ő kihirdetné. Az elnök szabályszerűnek vitatta álláspontját, azzal érvelve, hogy a kihirdetés mintegy nyugtául szolgál.

Indítványozó kijelentette, hogy nem Komár esete felett kívánja a döntést, mivel az nem tartozik ide, hanem a jövőre nézve óhajtaná egyöntetű szabatos eljárást, minthogy szerinte nem az a lényeg, hogy papi kézbe jusson az adomány, hanem, hogy a jótékonyág istápolassék a hívekben, ennek a bírás mérv szerint való jó példaadáson kívül a méltányló közhírré tétel is rugóul szolgál sokaknál. Szrnka J. János, aki a „Vörös Kereszt” nek és lelkészi támogatású 1000 koronán felül áldozott, nem kívánta adománya kihirdetését. Az elnök ismételten védte eljárását s kijelentette, hogy csak azon papi kézhez adott ajándékokat hirdeti ki, melyek

adója határozottan kívánja azt. Indítványozó rámutat az ellenmondásra, mely azon érv között domborodik ki, hogy a kihirdetés nyugtául szolgál és hogy aki akarja csak azé hirdettetik ki; a ki nem hirdetés bajosan nyugta és másfelől ez bizonyos tekintetben hivalkodással való jellegzés. Több lelkésztől, úgy az esperesőt is tudja, hogy a tudomására jutott, sőt általa szívesen kértett ajándékokat kihirdeti, bárhol fizessék is le és hogy vannak, akik feszélyezettekül érzik magukat papi kézbe adni az idővesztés és pénzkezelés munkája miatt és így ez az eljárás személyek jótékonyására korlátozó hatása.

Kér érdemben döntést, ha napirendre térés, ismételten beadhatja indítványát míg nem határoznak felette. Dr. Mázor ügyész utóbbi megjegyzésén elnöki indítványt tesz, amely szerint az indítvány elvetendő, mert különös lenne, hogy csak k. közjegyzői hiteles értesítésre lehessen szószékről kihirdetni adományt (Közbeszólás: „Jeszenszky Frigyesére is, mint a „Vörös Kereszt” pénztárnokéra) és a mai különös viszonyok között előfordulhat, hogy 2000 adományt kell majd 2—3 óra hosszat a szószékről kihirdetni. Indítványozó ilyen érvelésre nem akarván felelni, tekintettel az egyoldalú, csak lelkészi elnöklésre és talán némi érdekeltségre, habár ismételten kijelentette, hogy nem a felhozott eset fölött kíván határozatot, szavazó lapokkal való szavazást kért, mire ügyészi hivatkozás a szabályra, hogy tizen kérhetik, ami tévedés, mert a szabályrendeletben egy betű rendelkezés sincsen arról, hogy nemválasztási ügyben mikor kívánható és rendelendő el a titkos szavazás s bár tizen nem kérték, a felállással való szavazást az elnök elrendelte s az indítvány mellett az indítványozó, ellene 17-en szavaztak, véleményel bíró vagy inkább határozott véleménnyel nem bíró 14 tanácstag nem óhajtott szavazni. Indítványozó kérte a határozatképesség megállapítását, mire a jegyző elindult a jelenlevők számának megolvasására, azonban visszahivatott, hogy a jelenlevők névjegyzéke hányat mutat? Ez 36-ot jelzett. Indítványozó jelezte, hogy többben elmementek. A határozat meghozatalánál 31 tanácstag volt jelen. Arra a megjegyzésre, hogy nincs határozatképesség, az elnöki kérdés az volt, „semmisek-e az összes határozatok?” Szerény válasz, hogy „azt senki se mondhatja”.

Harmadnap, január hó 1-én az istentiszteleten a szószékről hallható volt, hogy az egyházközség gondnok 1000 koronát

adott különféle mérvben, különféle jótékony-célokra, 150 koronát pedig a lelkészeknek. Mégis ki lett hirdetve az egyik nagylelkű adománya, pedig talán nem ez vezette?
Referens.

Háborus képek.

Csekély népesedés.

A háborus viszonyok kedvezőtlenül hatottak községünk elmúlt évi népesedésére. A születések száma jóformán feleannyi, mint máskor, ellenben a törvénytelen gyermekek száma igen felszaporodott. Az 1915-ik esztendőben 640 gyermek született Szarvason, és pedig 332 fiú s 308 leány. Vallás szerint fulnyomó a lutheránus szülött, számszerint 539. Nagyon szomorú a halálozási statisztika eredménye. 714 haláleset fordult elő s ebből 40 hősi halál. A házasságkötések száma mindössze 40 míg máskor 300 körül volt. Az igaz, hogy az elmúlt évben 24 fiúval több születtek, mint leány, de mikor lesznek ezekből vőlegények s hány eladó lány lesz akkorára?

Veszteségi kimutatás szarvasi és környéki hősokról.

Szarvasiak: Frankó Pál 29. gy. e. hadifogoly; Havran Mihály hadifogoly; Jánovszky András, Jánovszky Pál hadifogolyok; Kiss György hadifogoly; Kustisi József sebesült; Mlenár György hadifogoly; Nagy János hadifogoly; Osgyán András hadifogoly; Potocky Mihály 39. gy. e. hadifogoly; Janurik János IV. népf. gy. e. hadifogoly; Banzlik György hadifogoly; Blaskó Pál hadifogoly.

Békésszentandrásiak: Egri László Lajos hadifogoly; Lászlófi Ferenc sebesült, hadifogoly; Nagy Mihály hadifogoly; Bencsik Vince sebesült.

Öcsödi: Dezső Antal IV. népf. gy. e. szerb hadifogoly, Nisben.

Kondoroslak: Sztraka Lajos hadifogoly Nyemcsok János huszár, hadifogoly; Benyó György őrzető, hadifogoly.

Használjunk hadisegélybélyeget.

Részvét és köszönet.

Sokan, kik hasonló megpróbáltatáson mentek keresztül, lehetetlen, hogy bizonyos őszinte megindultsággal és rokonérzéssel ne olvassák az alábbi két levelet, melyek közül az egyiket a megyei alispán intézte a fia hősi halála által gyászba borult lelkü édes apához, a másik levél pedig a sebzett szív legmélyéből fakadó köszönő sorokat tartalmazza. Ambrus Sándor alispán Haviár Dánielhez, mint a törvényhatósági bizottság tagjához a következő levelet intézte: „Békésvármegye törvényhatósága őszinte fájdalommal értesült arról a súlyos veszteségről amely Nagyságodat azáltal érte, hogy egyetlen fia a megyének rokonszenves fiatal tisztviselője, aki példás kötelességtudással és ifju lelkesedéssel tett eleget a veszélyben levő haza hívó szavának, nemzeti létünkért vívott nagy küzdelemben hősi halált halt. Midőn a halálesett felett mélyen érzett részvétünknek kifejezést adunk, szolgáljon mélyen sujtott atyai szívének megnyugvással az a tudat, hogy ezt a nagy áldozatot, aminőt most úgy szólván naponta sok százan és ezren hoznak, hazánk fennmaradásának és jövő nagyságának mindenen felett álló érdeke kívánta meg. Az elhunyt emlékét amelyet jegyzőkönyvünkben is megörökítettünk, szeretettel őrizzük meg. Kelt Békésvármegye törvényhatósági bizottságának Gyulán 1915 december 21-én tartott rendes közgyűléséből Ambrus Sándor alispán“.

E bensőségteljes meleg részvétért Haviár Dániel a következő levélben mondott hálás köszönetet: „Hálásan köszönöm Te tekintetes Békésvármegye törvényhatósági bizottságának, egyetlen fiam eleste felett hoztam ma érkezett kegyes és jószágos részvétnyilvánítását. Bár a sok és nagy-nagy áldozat ne lett legyen hiába! Hálásan köszönöm a Te tekintetes Vármegye volt főispánjának, alispánjának, főjegyzőjének, főorvosának és a szarvasi és békési járások főszolgabíráinak elpusztult fiam rövid tisztviselői működése alatt iránta tanusított szeretetteljes jóindulatukat és pártfogó támogatásukat és minden tisztársának nyájas rokon-szenvét. Vajha más vége lett volna önzetlen és emberles istápolásuknak! Mély alázattal és bensőségteljes tisztelettel hálálkodom a nekem drága együttérzésükért, Fogadjá Nagyságod nagyrabecsülésem nyilvánítását, maradván régi, váltig igaz hiva Haviár Dani.

Szarvason, 1916. jan. hó 8-án.

Az atyai szív fájdalma elvesztett gyermeke felett magasztos és tiszteletet keltő, de keblének égő fájdalmát szentté még magasztosabbá avatja ama körülmény, hogy a haza védelmében hősi halált halt egyetlen fiát siratja.

H I R E K

— **Értesítés.** *Technikai akadályok folytán számos közlemény így pl. az „Ange“ c. elbeszélés befejező része, adakozók névsora stb. csak a legközelebbi számban kerülhetnek sorra. A szerkesztőség.*

— **Halálozás.** Szarvas kereskedői osztályának népszerű és agilis tagja Grünwald Bernát kereskedő, kedden este hirtelen rosszul lett és rövidesen elhunyt. Csütörtökön helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Sebesült tanítójelöltek.** A szarvasi tanítóképző ifjuságának harmadrésze hadban áll, köztük egy rokkant, már el is bocsátott a katnasságkötelékéből. Igen sokan fekszenek közülök sebesülten és betegen. Legutóbb Varga Sándor II. éves növendék kapott srappel golyót a hátába s Kolomeában fekszik súlyos betegen. Delhányi Zsigmond volt III. éves növendék, kulcsontját zuzta össze az elenséges golyó. Kohut Pál II. éves tanuló az az elszomorító hír kélt szánra, hogy egy ágyugolyó mindkét lábát elvitte. A hír azonban még megerősítésre szorul.

— **Kondoros község áldozatkészsége.** Hazafias áldozatkészségének szép példáját adta Kondoros község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén. Ugyanis az itthon levő községi tanítónak Bukovinszky Endrének is a többi tisztviselővel egyenlőképpen szintén 30%-ot szavazott meg drágasági pótlék címén. Ez alkalommal Petrovszky S. János képviselő indítványozta, hogy ugyanezen 30% pótlékot adja meg a község az előjárásági tagoknak is. A bumánus indítványt egyhangulag elfogadták.

— **Nemes újév adomány.** A hívői áldozatkészségnek szép példáját adta egy szarvasi jómodu földesgazda, Komár György, aki az ev. egyház gondnoká is. Újév alkalmából 1000 koronát adott és pedig 500 koronát az ev. egyház pénztárának, 53 kor. 60 fillért az ev. ó- és újtemplom oltárgyeriáira, 100 kor. a háboruban elesettek özvegyeinek és árváinak, 100 koronát az ellenség által feldúlt ev. egyházaknak, 46 kor. és 40 fillért aszarvasi „Vörös Kereszt“ korházaknak, a többit pedig az ev. lelkészeknek és segédlelkészeknek. E nemes cselekedet szolgáljon buzdításul sokak számára.

— **Hólyagos himlő Gyulán.** A gyulai cseh katonák között veszedelmes ragály lépett fel, amennyiben hólyagos himlőben betegedett meg néhány vitéz. A cseh hadfiakra zárlatot rendeltek el.

— **Csontvázlelet a szarvasi ó-szőlőben.** A szarvasi ó-szőlői tanyák területe meglehetősen gazdag honfoglaláskori sírokban. Lapunk szerkesztője több éven át végzett e helyen sikeres régészeti kutatást. Legutóbban ismét került elő egy ily régi emberi váz. Brózik Lajos szarvasi ev. tanító Gyula fia ugyanis, ó-szőlői tanyájuk partos részén gödröt ásván, kevésbé rongált állapotú csontvázra akadt. Ezt kellő gondossággal becsomagolva, lapunk szerkesztőjének adta át. ki beható vizsgálat alapján megállapította a váz honfoglaláskori eredetét. A közép termű, 70 év körüli férfi váz alsó állcsontján az utó zápfogak medrei már felszivódtak. Bizonyos kóros tüneteket is észlelt e vázon a megfigyelő, nevezetesen a fogak gyökerén csontvelőgyuladásból származó rendellenességek, az ágyéki csigolyáknál pedig izületi gyuladásból származó osteophyták észlelhetők. Szóval e valószínűleg szegény szolgálóembernek sok baja lehetett a fogával és a derekával.

— **A kondorosi egyházi gondnok és esküdti választása.** A kondorosi evang. egyház gondnokává újabb 1 évre ismét Pri-belszky Györgyöt, esküdtté pedig Kozsuch Andrászt választották meg. Mindkét polgár érdemes, munkás emberre Kondoros községnek.

— **Újabb bejelentendő cikkek.** A honvédelmi miniszter legújabb rendelete értelmében be kell jelenteni a pamutból készült árukat, az ólomból készült tárgyakat, hajtógépeket és a villamos készülékeket.

— **Csabán is fogyott a lakosság.** Nemcsak Szarvas busulhat kedvezőtlen népese-dési adatai felett. Békéscsaba lakossága az elmúlt évben a születési és elhalálozási esetek kedvezőtlen aránya 40-el csökkent. Különösen a gyermekhalandóság volt feltűnő nagy megyénk e legvirágzóbb községében.

— **A tanárok és tanítók újabb szaabadságolása.** A honvédelmi minisztérium tudvalévően szabadságolta a népfelkelő tanárok és tanítók nagyrészét, mert a bevonulások miatt előállott tanerőhiány erősen megbénította a népoktatás és a középiskolák működését is. Ezt a szabadságolást a hadügyminiszter most kiterjesztette a közös hadseregben szolgáló segédszolgálatra vagy helyi irodai szolgálatra alkalmasnak minősített tanférfiakra, amennyiben azok a legénységi állományba tartoznak. Ezeket tehát a lábbadozó osztagoktól és a póttestektől most mindentűt szabadságolják.

Adományok

A „vörös keresztnek“ adakoztak: Tusjak Jánosné 10 K, Papp Ernőné gyűjtése 1000 Haviár Dani katonák karácsonyára 10 K, Dr. Haviár Gyula 20 K, Einöknő gyűjtése 300 K, Kugyela János és neje 30 K, Kondacs Márton Bartos nagytiszt. ur utján 20 K, Kugyela György Bartos nagytiszt. ur utján 10 K, Galáti János Bartos nagytiszt. ur 25 K, Szarvas község előjárásága 12 K, Mikolay Teréz tárgysorsjátékából 76 K, Sterbecz Gábor 50 K, dr. Sziráczky Jánosné 10 K, Kiszél Anna 6 K, Wigner Lajos 20 K, összesen: 1599 korona. *Jeszenszky.*

Szarvas község előjáráságától

Hirdetmény.

Méllyel Szarvas nagyközség alólírott előjárói ezennel hitelesen közhírre teszik, miszerint mindazon ház és föld tulajdonosok, akiknek telekkönyvíleg bekebelezett tartozásuk vannak ezen tartozásaikra vonatkozó visszlomási izeiket általános jövedelmi pótladó elengedése iránt f. évi január 1-től 21-éig annyival is inkább adják be, mivel ezen határidő eltelté után vallomási izeik csak abban az esetben fogadtatnak el ha hitelt érdemlőleg igazolják, hogy a mulasztás elháríthatlan akadályok miatt történt.

Szarvas 1916. január 13-án.

Kresnyák M.
jegyző.

Czinkoczký J.
bíró.

CITROMOZ mindentekintetben (izben, zamatban) teljesen helyettesíti a **CITRONIT PÍKÓ**

Próbaüveg: (megfelel 10 citromnak) 70 fillér.
Duplaüveg: (megfelel 20 citromnak) 1 K 40 f.

Készít: **PIKÓ PÁL** 10-11
„Magyar Korona“ gyógyszerháza Mezőtur.

Meghívó

a Békésszentandrás Takarékpénztár Rt-nak Békésszentandráson, az intézeti ház termében
 1916. év február hó 9-én délelőtt 10 órakor tartandó

XXXVIII. Rendes Közgyűlésére

a tisztelt részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgyszorozat:

1., Igazoló bizottság és jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése 2., Igazgatósági jelentés az 1915-ik üzletévről 3., Az 1915 évi zárszámadások előterjesztése és a mérleg megállapítása 4., A felügyelő-bizottság jelentése 5., A tiszta nyereség felosztása		6., Határozat a felmentvény iránt 7., Értékpapír vétel jóváhagyása iránti előterjesztés 8., 4 felügyelő-bizottsági rendes és 2 póttag választása 3 évre 9., A felügyelő-bizottság javadalalmazásának megállapítása 10., Esetleges indítványok
- Békésszentandrás, 1916. január hó 12-én **az elnökség.**

A zárószámadások és a nyereség felosztása iránti javaslat a közgyűlést megelőző 15 napon a társaság hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Tartozik

Főkönyvi lapszám	VAGYON	Korona	fillér	Korona	fillér
23	Pénzkészlet a pénziárban			180.771	58
167	Értékpapír állomány			837.906	96
6	Váltó állomány	2.978.659	80		
3	Kamatkozó jelzálogkölcsonők	647.587			
7	Évi. Jelzálogkölcsonők	633.009	67		
200	Kötelezvény kölcsonők	4.934			
8	Folyószámla kölcsonők	576.438	54		
8	Adósok	34.338	72	4.874.967	73
	Ingatlan vagyon				
119	Intézeti ház Szarvason	40.000			
36	" " Szentandráson	2.500			
152-153	Földbirtok	42.298	01	84.798	01
161-163					
18					
				5.978.444	28

Mérlegszámla 1915. évi december hó 31-én.

Főkönyvi lapszám	TEHER	Korona	fillér	Korona	fillér
34	Részvénytőke	600.000			
196	Tartalékalap	250.112			
9	Külön tartalékalap.	71.000		924.612	
1	Léderer Rudolf alapítvány	3.500			
10	Betétkönyvecskékre	3.554.034	51		
8	Folyószámla betétek	316.597	38		
14	Heti betétek	46.498	92	3.917.130	81
19	Viszleszámított váltók	558.112			
7	Átruházott jelzálog kölcsonők.	238.128	80		
8	Hitelezők	217.272	58	1.013.513	38
	Biztosítási díjak	368	39		
21	Felnem vett osztalék	1.334			
185	Hátralékos tőkekamat adó 1915. év II. felére	8.313	12		
174	Átmeneti kamatok egyenlege	28.160		38.175	51
3	Tisztanyereség 1915. évben	70.716	40		
195	Nyereségáthozat 1914. évről	14.296	18	85.012	58
195				5.978.444	28

Majoros Ferenc
főpenztárosok.

Dr. Takács J. Gusztáv
i. n. b. tag.

Bakos Gyula
i. n. b. jegyző.

Jelen mérleget megvizsgáltuk s azt a f6- és mellék könyvekkel, valamint a t6teles leltárral megegyez6nek találtuk.
 Békésszentandrás, 1916. január hó 6.

Békésszentandrás, 1915. évi december hó 31-én.
Ludvig János
vezérigazgató.

Gr6cs M6r
i. n. b. tag.

Nagy Gyula
f6könyvel6.

Gyomorrontást,

a legmakacsabb székrekedést,
rossz emésztést megszünteti a

Cascaradin-tabletta.

Ara egy egész doboznak 2 K 20 f
" " fél " 1 K 20 f

Fagykenőcs.

Csodahatású szer fagyott
testrészek gyógyítására.

Uj fagyás 2 nap alatt jó lesz.

1 üveg ára 2 korona.

Vérszegénységénél,

általános gyengeségénél, ugy serdülő gyer-
mekekénél, mint felnőtteknek és idősebb
egyéneknek a legjobb vértképző és erősítő a

China-vas-drazsé.

Egy egész adag ára 5 korona.

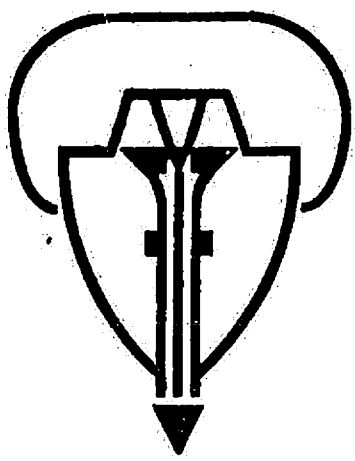
" fél " " 3 korona.

Postán utánvétellel küld a rendelés beérkezése napján pontosan mindent:

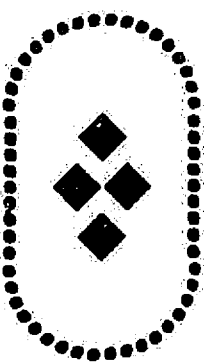
Czukur László „Apostol” gyógyszertára

BUDAPEST, VIII.

József-körut 64.

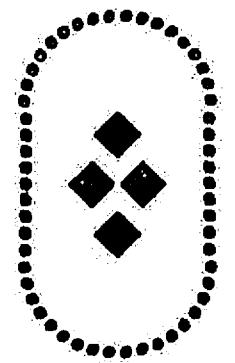
NÉVJEGYEK

és nyomdai munkák
olcsó árban készülnek
Sámuel Adorf
könyvnyomdájában
Szarvason Belicey-út.

Fleischer Jenő

Ezelőtt: Grósz Ármin és Fia

Szarvas. ♦ Belicey-út.

Ajánlja ujonan és dűsan berendezett arany-, ezüst- és
ékszeráru, továbbá valódi és china-ezüst evőeszköz
és disztárgyak raktárát.

Vesz és becserél magas áron bármilyen mennyiségben
töredék arany- és ezüst árut, brillantot és gyémántot.

Nagy választék mindenféle zseb-, fali-, harang- és
hárfaharang ütő inga órákban, látszerészeti cikkek-
ben és tájtékárukban.

Óra- és ékszer javító műhely.
Pontos és szolid kiszolgálás.

Laptulajdonos: ÖZV. SÁMUEL ADOLFNÉ.

Kiadó: DR. SÁMUEL ANDOR.

HIRDETÉSEK

Jutányos árban felvételnek
„SZARVAS és VIDÉKE”-ben.

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”.

MILLIÓK

használgák köh-
gés, hurut, rekedt-
ség, elnyálkásodás és
szamárköhögés ellen a

K A I S E R
féle **MELLKARAMELLÁKAT**
„a „3 fenyővel”

6050

közjegyzőileg hitelesített
bizonyítvány orvosoktól és
magánosoktól. 114-120

Csomagja 30, doboza 60 fill.
Kapható minden gyógyszer-
tárban és drogeriában.